

"Dolara müdahale yanlış"

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci TL'nin dolar karşısındaki değer kaybını değerlendirirken "Piyasa bunu kendi dinamikleri içinde bir denge yapıp mutlaka oturtacaktır. Bunun için müdahale etmemek lazım" dedi.

Ekonomi Bakanı Zeybekci, **İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO)** Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'ndaki konuşmasından sonra basın mensuplarının sorularını yanıtladı. **İstanbul Ticaret Odası (İTO)** Başkanı İbrahim Çağlar'ın "Kurdan kaynaklı zararlarımızın karşılanması için, kısa vadeli döviz borcu olan iş adamına devlet 2,70'ten döviz satışı gerçekleştirsin" önerisi ile ilgili bir soru üzerine, "TL'nin bu derece bizim öngörülerimizin dışında değer kaybetmesi veya Haziran'dan bu güne kadar dolar endeksini oluşturan diğer altı para birimine kıyasladığımızda, dolar karşısında yüzde 7-8 oranında daha fazla değer kaybetmesi tabii ki ekonomimiz ve özel sektörün üzerinde ekstra bir maliyet yaratıyor. Bu maliyetin telafisi ile ilgili **İTO** Başkanı talebini reel ekonomi anlamında pek uygulanabilir olarak görmüyorum. Bu bir çeşit dövize müdahale olur. Piyasaya müdahale anlamını taşır. Zaten şu anda TL'nin dolar karşısındaki değer kaybını zaman zaman yanlış anlaşılma dahi söylemeye devam ettiğimiz piyasa bunu kendi dinamikleri içinde bir denge yapıp mutlaka oturtacaktır. Bunun için müdahale etmemek lazım. Zaten rahatsız eden aşırı kırılmalı olur ve yanlış olacağına inanıyorum" dedi.

Doların yükselmesinin tabii ki enflasyon ve maliyetler üzerinde etkileri olduğunu söyleyen Bakan Zeybekci, "Firmaların yılsonu itibarıyla bilançolarında zarar anlamında yüksek miktarda bazı sonuçlar elde edebilirler ama 7 Haziran seçimlerinin hükümetin kurularak konuşlandırılmamasından kaynaklanan belirsizlik bu süreçte 1 Kasım seçimleri ile daha belirgin bir hedefe doğru gidecektir. Kurun üzerindeki dolar endeksini oluşturan diğer para birimlerinden ayrılan yüzde 7,5-8'lik ekstra bölümün önümüzdeki süreçte kendiliğinden kaybolacağını ve eriyeceğini düşünüyorum" diye konuştu.

Büyümede ihracatın katkısının ne zaman görülebileceği ile ilgili soruya Bakan Zeybekci, "Şu anda ihracatın büyümeye etkisini negatiftir. Yaklaşık olarak yüzde 2 eksi katkısı vardır. Bu 3'üncü çeyrekte eksi katkı hemen hemen 0'a doğru yaklaşacaktır. Rakam anlamında bir şey söylemeye çalışırız ama, 4'üncü çeyrekte beklentimiz ihracatın da büyümeye

katkı vermeye başlaması ile inşallah 4'üncü çeyrekte yüzde 4'lerin üzerinde bir büyüme görülecektir" dedi.

Zeybekci, bir başka soru üzerine, Türkiye'deki özel sektör, sanayici ve ihracatçının borç batağında olduğunu söylemenin son derece yanlış olacağını, ama firmaların döviz borçları olduğunu söyledi. Gelirleri döviz bazında olup da dövizle borçlanan firmalar varsa bu firmalar için problemin diğer firmalar yaratmadığını ama gelirleri TL borçları döviz olan firmalar için problem olduğunu kaydetti.

Ekonomi Bakanı Zeybekci konuşmasına şöyle devam etti: "Yılsonu itibarıyla bilançolarda döviz artışından kaynaklanan, TL'nin değer kaybetmesinden kaynaklanan zarar yazılımları olacaktır. Türkiye'de kişilerin ve firmaların döviz tevdiat hesaplarında 190 milyar doların üzerinde bir rezervi olması Türkiye'ye genel itibarıyla bir kriz yaşanmasını engeller." (AA)

Dolar ekimde düşer

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, TL'deki değer kaybının geçici olduğunu belirterek, dolar kurundaki düşüşün ekimden itibaren hissedilmeye başlanacağını söyledi. Zeybekci, sanayiye 2.70 TL'den dolar verilemeyeceğini kaydetti.

Hafta içinde tarihi rekorunu kıran ve haftayı 3 liranın üzerinde kapatan dolar kuru konusunda Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, "Ekim başında itibaren dolardaki düşüş hissedilmeye başlanacak" dedi. NTV/CNBC-e ortak yayınında konuşan Zeybekci, şunları söyledi:

"Kurla ilgili yaratılan bir algı var. Kur konusunda şu anda yaşadığımız tam anlamıyla spekülasyon bir yaklaşımın sonucudur. Türk Lirası haziran ayına kadar dolar endeksiyle paralel değer kaybetti. Ama hazirandan sonra olumsuz bir süreç yaşıyoruz. Bu sadece sterlin ve yen'den, Kanada dolarından yüzde 7.5 oranında ayırtırdı. Bu son derece geçici. 1 Kasım seçimleriyle ilgili net resim ortaya çıkmaya başladığı andan itibaren, ekim başından itibaren hissedilmeye başlanacağına inanıyorum. TL'deki spekülasyon marjın kendiliğinden kalkacağını düşünüyorum."

Istanbul Sanayi Odası'ndaki konuşmasından sonra basın mensuplarının sorularını yanıtlayan Zeybekci, **Istanbul Ticaret**

Odası (İTO) Başkanı İbrahim Çağlar'ın "Kurdan kaynaklı zararlarımızın karşılanması için, kısa vadeli döviz borcu olan işadamlarına devlet 2.70'ten döviz satışı gerçekleştirsin" talebini pek uygulanabilir görmediğini söyledi.

'2.70'ten dolar olmaz'

Zeybekci, "Bu bir çeşit dövize müdahale olur. TL'nin dolar karşısındaki değer kaybına, yanlış anlaşılrsa dahi söylemeye devam ettiğimiz gibi müdahale etmemek lazım. Piyasa bunu kendi dinamikleri içinde bir dengeye muhakkak oturtacaktır" dedi.

Gelirleri TL, borçları dövizle olan firmaların bilançolarda döviz artışından kaynaklanan, zarar yazılımları olabileceğini kaydeden Zeybekci, şöyle konuştu:

Rezerv 190 milyar \$

"Türkiye'nin toplam borcu 400 milyar, kısa vadeli borçlar 126 milyar dolar. Döviz tevdiat hesapları 190 milyar dolar. Merkez Bankası'nın rezervleri 120 milyar dolar, bunun içinde kullanılabilir rezerv 60 milyar doların üzerinde, artı 20 milyar doların üzerindeki altın rezervi var. Şirketinizin böyle bir bilançosu olsaydı, tefeciye düşme riski olur muydu? Panik olur muydu? Bu Türkiye'nin genel anlamda bir kriz yaşamasını engeller."

'Büyüme yüzde 4 olur'

Zeybekci, büyümede ihracatın katkısıyla ilgili soru üzerine şu yanıtı verdi.

"Şu anda ihracatın büyümeye etkisi negatif, eksi yüzde 2 katkısı var. Bu 3. çeyrekte hemen hemen sıfıra yaklaşacaktır. 4. çeyrekte ihracatın katkısı vermesiyle 4. çeyrekte yüzde 4'lerin üzerinde bir büyüme bekliyorum."

Et fiyatlarına düzenleme

Et fiyatları konusunda ekonomi

bakanlığı'nın daha fazla inisiyatif alacağını kaydeden Zeybekci, şunları söyledi:

"Dünya piyasalarında et 3 dolarken Türkiye'de 10 dolar olması, tüketicinin fiyatı öderken üreticiyi desteklemesiydi. Önümüzdeki dönemde Türkiye'de artık dünya fiyatlarıyla aynı seviyede et fiyatları olacak, ama hayvan üreticisine, et üreticisine doğrudan, bütçeden, aradaki farkı destekleyeceğiz. Dünya böyle yapıyor."

Dolarize olmayı seven bir milletiz ama...

Yeniden seçim sahnında 1 Kasım'a doğru ilerlerken sıcak siyaset, terör ve sürekli yükselen "dolar"la baş etmek hiç kolay değil. İş dünyasının yüksek **kur zararı** yazdığı son 9-10 aydır, **dolar** kuru aldı başını gitti, 3 lirayı solladı. Nerede duracağını Merkez Bankası **Erdem Başçı** dahil hiç kimse bilmiyor. Bu böyle olsa da çoğu büyük holdingin likiditesini son bir yılda liradan **dolara** çevirdiği gizli bir gerçek değil. Kimse kızmasın "**dolar kütü**"nün üstünde oturanlar var. Epeyce banka da aynı durumda.

Ancak esnaf ve KOBİ'nin işi gerçekten zor. **İTO** Başkanı **İbrahim Çağlar**'ın kısa vadeli borcu olana 2.70 liradan dolar verilmesini istemesinin arkasında da esnaf ve tüccarın **çıkma**za doğru gitmesinin etkisi mevcut.

Ekonomi Bakanı **Nihat Zeybekci**'nin böyle bir isteğe "**Olabilir**" demesi de piyasa rekabeti açısından tabii ki uygun değil. Ancak gerçek şu ki: Bu **polemikler** dolarla başımızın derinde olduğunu ve olacağını gösteriyor.

İSO Başkanı **Erdal**

Bahçivan'ın özel sektörün omuzunda olan yaklaşık **280 milyar dolarlık** borcun dikkate alınması ve finansal istikrarı daha da bozacak **siyasal istikrarsızlıktan** kaçınılması gereğine dikkat çekmesini bakanlık siyasetçiler üzerine alacak mı?

Alacakaranlık günler yaşadığımız şu ortamda Bahçivan'ı duyan az kişi olabilir. Onun şu uyarısını da önemsemek lazım; "**Reel sektörün borçlarının yarıya yakını yabancı para cinsindedir. Türkiye, bu risk nedeniyle Meksika ve Endonezya ile birlikte küresel finans piyasalarındaki dalgalanmalardan en çok etkilenen 3 ülkeden birisi. Bu noktada çok önemli bir işbirliğine ihtiyacımız var.**"

Vatandaş da dolara koşuyor

Dünyada kur savaşlarının olduğunu meseleyi bilen uzmanlar sık sık söylüyor.

"**Her zaman kasa kazanır**" derler ya, dünyanın tek rezerv parası dolar da her zaman kazanır ve ABD'ye de kazandırır.

Bunu, bizim sade vatandaşımız da çok iyi biliyor inanın.

Sürekli gözlemliyorum, **vatandaş** da bir yıldır sürekli **dolara yatırım** yapıyor. Çevremden de görüyorum, maaşlar alınıyor, kredi kartı borcu ödeniyor, gerisi az veya çok hemen dolara çeviliyor.

Anlayacağınız sürekli **dolarize** oluyoruz. Eskiden de böyleydi, şimdi de böyle. İnsanlar ürkü mü ABD parasından umut bekliyor.

Dolar yükselmeye başladı mı, eş-dost, tanıdık hemen soruyor: "**Dolar almak istiyorum, sizce kaç liraya kadar yükselir?**"

Böyle bir soruya cevap vermeyi hiç uygun bulmadığım için suratım asılıyor. Her seferinde içimden, "**Kendi parasını yani lirayı bu kadar sevmeyen, onun düşmesini isteyen ve bekleyen insan olabilir mi?**" diye düşünmeden edemiyorum.

Doğrusunu isterseniz, **kimseye** de kızamıyorum. Çünkü vatandaş ne yapсын? Sınırlı gelirini, üç kuruşunu, beş lirasını enflasyon ve devalüasyondan bu yöntemle koruyor.

Kendisini yolda bırakan "**Lira**"dan kaçarak kurtulduğunu sanıyor.

Gözler Janet Teyze'ye çevrildi

Dolar yükseldikçe üzülenler için ikinci çeyrekte gelen yüzde 3.8'lik büyüme bir nebze moralieri düzeltti. İyi de oldu.

Ne var ki, geçen haftaki yoğun gündemi geride bırakırken bu hafta daha da hareketli olacak. 17 Eylül'de yapılacak kritik FED toplantısına az kaldı. O günün akşamı FED'in faiz kararını açıklaması bekleniyor. Muhtemelen FED, son dakika sürprizi olmazsa faizleri yükseltecek.

Sonra da Başkan **Janet Yellen**, çok anlam yüklenen basın toplantısını yapacak.

Uzmanlara göre olası faiz artırımından en çok etkilenecek ülkeler arasındayız. Ve 18 Eylül'de de derecelendirme kuruluşu **Fitch**, Türkiye notunu açıklayacak.

Hareketli, agresif ve yoğun bir haftaya giriyoruz, soğukkanlı olmayı başarabilirsek ne mutlu bize...

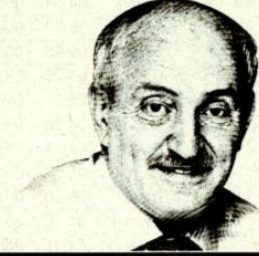

STK'lardan BARIŞ için bir olalım çağrıları

Sivil toplum kuruluşları'nın (STK) yöneticileri, ardi ardına gelen çatışma ve ölüm haberleri karşısında yaşanan toplumsal gerginliğe karşın, toplumsal bütünlüğün korunmasına her zamandan daha fazla ihtiyaç olduğunun altını çizerek, itidal ve kardeşlik çağrılarında bulunan demeçler veriyorlar. Tüm siyasilerden de gerginlik yaratacak söylem ve davranışlardan uzak durmalarını istiyorlar.

Arkadaşımız Sercan Akıncı'nın haberinde **TÜSİAD** Başkanı Cansen Başaran Symes, **TOBB** Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, **MÜSİAD** Başkanı Nail Olpak, **İSO** başkanı Erdal Bahçivan, **İTO** Başkanı İbrahim Çağlar, teröre karşı mücadele için kardeşlik ve birlik çağrısında bulunan söylemleri yer alıyor.

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Sarıl komşuna" başlıklı çağrısında "Gün komşuna sarılma günü . Gün

AROLAT'TAN

Osman Arolat

osman.arolat@dunya.com

Türk'ün Kürt'e, Kürd'ün Türk'e, Alevi'nin Sünni'ye, Sünni'nin Alevi'ye el uzatma günüdür. Gün bir olma, iri olma, diri olma günüdür. Haydi sarıl Kürt akrabana, Türk arkadaşına. Haydi sarıl Alevi komşuna. Sünni dostuna. Haydi sarıl gayrimüslim hemşehrime. Fitneye fesata, tahrikçilere, provokatörlere fırsat verme" diyor.

MÜSİAD Başkanı Nail Olpak, Şirazlı Sadi'nin "Sel heybetle aktığı için yukarıdan aşağı tepesi üstü düşer./ Halbuki çiğ damlası küçüktür./Bu sebeple gökyüzü alıp onu/ muhabbetle ayyuka çıkarır" şeklindeki dizelerini hatırlatarak, toplum olarak bundan esinlendiğimizi belirtiyor ve "Türk milleti de muhabbetiyle yoğurduğu bilgeliğini, öncelikle komşularına ve bölgesine yaymak için dost elini herkese açmaktadır" diyor.

TÜSİAD Başkanı Cansen Başaran Symes, üst üste gelen şehit haberlerinin ülkemizi derin bir üzüntüye ittiğini belirterek, "şiddete ve teröre karşı toplumun tüm kesimlerinin duyarlık ve ortak irade göstermesinin" ülkemizin en büyük gücü olduğunu söylüyor. Symes, siyasilere de çağrı yaparak, "Tüm siyasilerimiz gerginlik yaratacak söylem ve davranışlardan uzak durmalıdır" dedi. **İSO** Başkanı **Erdal Bahçivan** ve **İTO**

Başkanı İbrahim Çağlar da demokrasi inancı kaybetmememiz gerektiğini ve sakin ve itidalli bir şekilde barış ve bütünlüğümüzü korumamız önemini belirtiyorlar.

BARIŞ'a en çok ihtiyacımız olduğu bu günlerde, içinde bulunduğumuz durumu hatırlatan bir dönem için Can Yücel'in yazdığı "Döğüşelim **BARIŞ** için" şiirini anımsayalım: "Soğuk harp bitti/Sıcak savaşlar başladı/Memleketim de bir iç savaş halinde/ Meleketim bir iç kargaşada/ Mezralar yanıyor /Köyler yanıyor/ İçim yanıyor/ Çocuklar ağlıyor/ Analar ağlıyor/Anamız ağlıyor/ İçeride on binler aç/ Dışarıda yüz binler çıplak/Barış için döğüşelim/ Döğüşelim barış için..."

Sivil toplum yöneticilerinin teröre karşı "Barış kardeşlik için itidal ve beraberlik" çağrılarında bugün her zamandan daha fazla ihtiyacımız var. Aynı şekilde **BARIŞ** şiirlerini okumaya da...

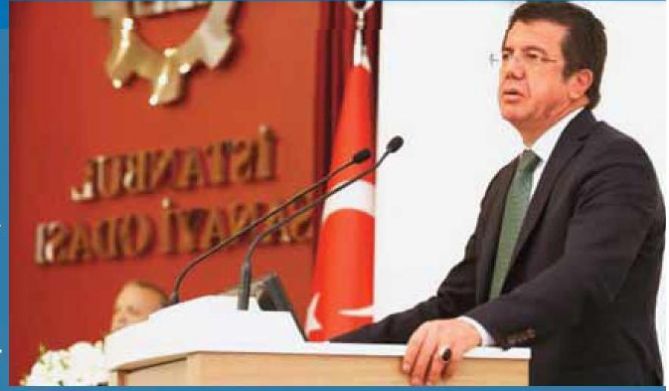
KRİZDEN ÇOK UZAGIZ!

Zeybekci, dolardaki yükselişin ekonomi için problem olmadığını söyledi. Merkez Bankası'nın döviz rezervlerinin 190 milyar doları aştığını kaydeden Zeybekci, "Bu, Türkiye'nin bir kriz yaşamasını engeller" dedi.

Sanayi ve ekonomi gündemine ilişkin konuların ele alındığı **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı**, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin katılımı ile gerçekleştirildi. Zeybekci, dolardaki yükselişin ekonomi için problem olmadığını belirterek, "MB döviz rezervleri 190 milyar doları aşiyor. Türkiye'nin genel anlamda bir kriz yaşamasını engeller" dedi. Zeybekci, "Dördüncü çeyrekte beklentimiz, ihracatın da büyümeye katkı vermeye başlamasıdır. Tabi rakam anlamında bir şey söylememeye çalışırız ama, 4. çeyrekte yüzde 4'lerin üzerinde bir büyüme bekliyorum" cevabını verdi.

ÇARKLAR DÖNÜYOR

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan ise Türkiye'nin içinde olduğu zorlu koşullara rağmen ekonominin ve sanayide çarkların dönmeye devam ettiğini vurguladı. Bahçivan, "Sanayi sektörümüz ilk çeyrekteki yüzde 1,1'lik zayıf performansın ardından ikinci çeyrekte yüzde 4,6 ile çok daha hızlı büyümüştür. Böylece sanayi sektörümüzün yıllık büyüme oranına katkısı ilk çeyrekte yalnızca 0,3 puanken ikinci çeyrekte 1,3'e yükseldi. Sanayicilerin, her zamankinden daha çok dayanışma ve diyaloga ihtiyacı var" diye konuştu. Bakan Zeybekci, İTO Başkanı İbrahim Çağlar'ın kısa vadeli döviz borcu olan işadamlarına devletin 2,70'ten döviz satışı talebine, uygulanabilir görmediğini söyleyerek karşılık verdi.

BAKAN ZEYBEKÇİ: DOLARA MÜDAHALE YANLIŞ OLUR

EKONOMİ Bakanı Zeybekçi, **İstanbul Sanayi Odası**'nın (İSO) Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'ndaki konuşmasından sonra basın mensuplarının sorularını yanıtladı. **İstanbul Ticaret Odası (İTO)** Başkanı İbrahim Çağlar'ın "Kurdan kaynaklı zararlarımızın karşılanması için, kısa vadeli döviz borcu olan iş adamına devlet 2,70'ten döviz satışı gerçekleştirsin" önerisi ile ilgili bir soru üzerine, "TL'nin bu derece bizim öngörülerimizin dışında değer kaybetmesi veya Haziran'dan bu güne kadar dolar endeksini oluşturan diğer altı para birimine kıyasladığımızda, dolar karşısında yüzde 7-8 oranında daha fazla değer kaybetmesi tabii ki ekonomimiz ve özel sektörün üzerinde ekstra bir maliyet yaratıyor. Bu maliyetin telafisi ile ilgili **İTO** Başka-

nının talebini reel ekonomi anlamında pek uygulanabilir olarak görmüyorum. Bu bir çeşit döviz müdahale olur. Piyasaya müdahale anlamını taşır. Zaten şu anda TL'nin dolar karşısındaki değer kaybını zaman zaman yanlış anlaşılabilir dahi söylemeye devam ettiğimiz piyasa bunu kendi dinamikleri içinde bir denge yapıp mutlaka oturacaktır. Bunun için müdahale etmemek lazım. Zaten rahatsız eden aşırı kırılmalı olur ve yanlış olacağına inanıyorum" dedi.

Doların yükselmesinin tabii ki enflasyon ve maliyetler üzerinde etkileri olduğunu söyleyen Bakan Zeybekçi, "Firmaların yılsonu itibarıyla bilançolarında zarar anlamında yüksek miktarda bazı sonuçlar elde edebilirler ama 7 Haziran seçimlerinin hükümetin kurularak konuşlandırılmamasından kaynaklanan belirsizlik bu süreçte 1

cektir. Kurun üzerindeki dolar endeksini oluşturan diğer para birimlerinden ayrılan yüzde 7,5-8'lik ek bölümün önümüzdeki süreçte kendiliğinden kaybolacağını ve eriyeceğini düşünüyorum" diye konuştu.

Büyümede ihracatın katkısının ne zaman görülebileceği ile ilgili soruya Bakan Zeybekçi, "Şu anda ihracatın büyümeye etkisini negatiftir. Yaklaşık olarak yüzde 2 eksi katkısı vardır. Bu 3'üncü çeyrekte eksi katkı hemen hemen 0'a doğru yaklaşacaktır. Rakam anlamında bir şey söylememeye çalışırım ama, 4'üncü çeyrekte beklentimiz ihracatın da büyümeye katkı vermeye başlaması ile inşallah 4'üncü çeyrekte yüzde 4'lerin üzerinde bir büyüme görülecektir" dedi.

Zeybekçi, bir başka soru üzerine, Türkiye'deki özel sektör, sanayici ve ihracatçının borç batağında olduğunu söylemenin son derece yanlış olacağını, ama firmaların döviz borçları olduğunu söyledi. Gelirleri döviz bazında olup da dövizle borçlanan firmalar varsa bu firmalar için problemin diğer firmalar yaratmadığını ama gelirleri TL borçları döviz olan firmalar için problem olduğunu kaydetti.

Ekonomi Bakanı Zeybekçi konuşmasına şöyle devam etti: "Yılsonu itibarıyla bilançolarında döviz artışından kaynaklanan, TL'nin değer kaybetmesinden kaynaklanan zarar yazılımları olacaktır. Türkiye'de kişilerin ve firmaların döviz tevdiat hesaplarında 190 milyar doların üzerinde bir rezervi olması Türkiye'ye genel itibarıyla bir kriz yaşanmasını engeller". İHA

Bakan Zeybekçi, "Şu anda TL'nin dolar karşısındaki değer kaybını zaman zaman yanlış anlaşılabilir dahi söylemeye devam ettiğimiz piyasa bunu kendi dinamikleri içinde bir denge yapıp mutlaka oturacaktır. Bunun için müdahale etmemek lazım. Zaten rahatsız eden aşırı kırılmalı olur ve yanlış olacağına inanıyorum" dedi.

Kasım seçimleri ile daha belirgin bir hedefe doğru gide-

◆ ISO Başkanı Bahçivan: Bir tek evladımızın canı, ekonomi dahil her şeyden önemli “Ödeme zorluğu bankaları etkiler”

ANKARA TİCARET

Sanayi ve ekonomiyi ilişkin güncel konuların ele alındığı **Istanbul Sanayi Odası (ISO)** Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin katılımı ile gerçekleştirildi. Toplantının açılış konuşmasını ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'nin barış ve huzuru bozmaya yönelik kışkırtıcı hamlelere tanıklık edilen bir dönemden geçildiğine dikkat çekerek, “Tüm şehitlerimizi Allah'tan rahmetle anıyoruz. Yaşadığımız terör saldırıları ve tahriklerin amacına ulaşamayacağına inanıyoruz. Bir tek evladımızın dahi canı söz konusu olduğunda ekonomi dahil her şey tabii ki geri planda kalır. En önemli vatandaşlarımızın can güvenliğidir. Kamu düzenini sağlamaya çalışırken toplumsal bağlarımızı zayıflatacak tutum ve davranışlardan kaçınılmalıdır. Bu kritik süreçte, demokrasiye olan inancımızı kaybetmeden, birbirimizi ötekileştirmek yerine anlamaya çalışarak toplumsal barış ve bütünlüğümüzü korumaya her zamankinden

daha fazla gayret etmeliyiz” dedi.

Türkiye ekonomisinin en önemli sektörünün sanayi olduğunu vurgulayan Bahçivan, özel sektörün omuzlarındaki yaklaşık 280 milyar dolarlık borcun dikkate alınması ve finansal istikrarı daha da bozacak siyasal istikrarsızlıktan kaçınılması gerektiğine dikkat çekti. Bahçivan, şunları söyledi: “Türkiye’de reel sektörün borçlarının yarıya yakın yabancı para cinsindedir. Türkiye, reel sektörün sahip olduğu bu risk nedeniyle Meksika ve Endonezya ile birlikte küresel finans piyasalarındaki dalgalanmalardan en çok etkilenen üç ülkeden birisi. Bu noktada çok önemli bir işbirliğine ihtiyacımız var. Reel sektörü temsil eden bizler ile bankacılık kesimi aynı gemide olduğunu unutmuyarak bu zorlu süreci el birliğiyle yönetme başarısını göstermelidir. Bu başarıyı göstermek zorundayız. Zira reel sektörün borç ödemedeki yaşadığı zorluklar bankacılık sistemini de doğrudan etkileyecektir.”

SANAYİNİN BÜYÜMEYE KATKISI ARTTI

Türkiye'nin içinde olduğu

Bahçivan, “Türkiye’de reel sektörün borçlarının yarıya yakın yabancı para cinsindedir. Türkiye, reel sektörün sahip olduğu bu risk nedeniyle Meksika ve Endonezya ile birlikte küresel finans piyasalarındaki dalgalanmalardan en çok etkilenen üç ülkeden birisi. Bu noktada çok önemli bir işbirliğine ihtiyacımız var. Reel sektörü temsil eden bizler ile bankacılık kesimi aynı gemide olduğunu unutmuyarak bu zorlu süreci el birliğiyle yönetme başarısını göstermelidir. Bu başarıyı göstermek zorundayız. Zira reel sektörün borç ödemedeki yaşadığı zorluklar bankacılık sistemini de doğrudan etkileyecektir.”

zorlu koşullara rağmen ekonominin ve sanayinin çarkları dönmeye devam ettiğini belirten Bahçivan, “Sanayi sektörümüz ilk çeyrekteki yüzde 1,1’lik zayıf performan-

sın ardından ikinci çeyrekte yüzde 4,6 ile çok daha hızlı büyümüştür. Böylece sanayi sektörümüzün yıllık büyüme oranına katkısı ilk çeyrekte yalnızca 0,3 puanken

ikinci çeyrekte 1,3’e yükseldi. Bununla birlikte rekabetin gittikçe zorlaştığı dünyada sanayicilerin, her zamankinden daha çok dayanışma ve diyaloga ihtiyacı var” diye konuştu. Bu yılın başından itibaren ihracatta yaşanan daralmaya da dikkat çeken Bahçivan, Türkiye’nin 2023 yılı için belirlenen 500 milyar dolarlık ihracat hedefinin böyle giderse yakalanamayacağını vurguladı. Türkiye’nin gelecek döneme yeni uzun vadeli bir ekonomi hikayesi ile girmesinin son derece önemli hale geldiğine dikkat çeken Bahçivan, “Öncelikli Yapısal Dönüşüm Programları olmak

üzere geniş bir yapısal reform paketinin uygulamaya geçilmesi, sanayicilerimizin ve özel sektörümüzün en önemli beklentilerinden biri” dedi.

AB VE ABD ARASINDAKİ ANLAŞMADAN EN ÇOK TÜRKİYE ETKİLENECEK

ABD ile AB arasında gerçekleştirilecek olan ve dünyanın en büyük ve kapsamlı serbest ticaret alanını oluşturacak olan “Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı”ndan (TTIP) Gümrük Birliği nedeniyle en çok Türkiye’nin etkileneceğini vurgulayan Bahçivan, şunları söyledi:

“TTIP dünya ekonomisinin yüzde 40’ını, dünya ticaretinin ise 3’te 1’ini oluşturan iki ekonomi arasında, mal ve hizmet ticaretinin artırılmasının yanı sıra, standartların uyumlaştırılması, yatırım ve ticaretin önündeki engellerin kaldırılması gibi düzenlemelerin yapılmasını da hedefliyor. Gümrük Birliği’nin, Serbest Ticaret Anlaşmaları’nın olumsuz etkisini bertaraf edecek şekilde modernleştirilerek kapsamının değişen ticari koşullara uygun olarak genişletilmesine odaklanmalıyız.”

İş adamından “Ahlaksız Teklife” büyük tepki

3 lirayı aşan dolar her gün yeni bir rekora imza atarken, İTO Başkanı Çağlar'dan garip bir çağrı geldi. Çağlar, “Devlet bize 2.70 liradan dolar satın, 3.5 milyar doları Merkez ödesin.” dedi.

Yılbaşında 2.34 lira olan doların sadece sekiz ay içinde 3 liraya fırlaması hükümete yakın iş adamlarını da korkuttu. Devletten milyarlarca dolarlık altyapı ve inşaat projesi alan yandaş işadamları uzun süredir sıkıntıdaydı. Hükümete yakın işadamlarını rahatlatmak için önce Hazine Garantisi verildi. Yani devlet borçlarına kefil oldu. Ancak buna rağmen birçok şirket borçlarını ödemekte zorlanıyor. İşte tam da bu süreçte İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı İbrahim Çağlar'dan ilginç bir çağrı geldi. Çağlar, “Devlet iş adamlarına 2.70 liradan dolar satın. Bu satıştan devlet en fazla 3.5 milyar dolar zarar eder.” önerisinde bulundu.

DOLARDAKİ ARTIŞ ŞAŞIRTMIŞ!

Çağlar, eylül ayı meclis toplantısında sanayi kesiminin kısa vadeli dış borcunun 35 milyar dolar olduğunu hatırlattı. Çağlar, “Biz bu 35 milyar doları borçlanırken kur bu düzeylerde değildi. Öngörülmedik şekilde yaşanan artışlar oldu. Bir-

çok iş adamı hesabımı 2.50'ye göre yaptı. Bugün ise dolar 3 lirayı aştı. Sırf aradaki bu kur farkı yüzünden özel sektörün borcu 17.5 milyar lira arttı.” dedi. Bu sorunun çözümü için Merkez Bankası ve iş dünyasını desteğe çağıran Çağlar, garip bir öneride bulundu: “Kısa vadeli döviz borcu olan iş adamına devlet 2.70'ten döviz satışı gerçekleştirsin. Bu destek kamu kesimine en fazla 3.5 milyar dolara mal olur. Ve bu rakam neredeyse Merkez Bankası'nın bir yıllık kârı kadardır. Bu kâr bu yıl da Hazine'ye devredilmesin, üretim çarklarının dönmesi için kullanılsın.”

İTO'nun ikinci önerisinin de mikro işletmeler hakkında olacağını belirten Çağlar, şöyle konuştu: “Hazine Halkbank üzerinden esnaflara sağladığı yüzde 50 faiz indirimli kredi imkânını 500 bin şahıs firmasına da sağlasın. Bu indirimli kredi imkânı hem onlara hem de ekonomimize can suyu olacaktır.”

BAHÇIVAN: HERKES SORUMLU DAVRANSIN

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin katılımı ile gerçekleştirildi. Toplantının açılış konuşmasını yapan İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, özel sektörün omuzlarındaki yaklaşık 280 milyar dolarlık borcun dikkate alınması ve finansal istikrarı daha da bozacak siyasal istikrarsızlıktan kaçınılması gerektiğine dikkat çekti. Bahçivan, şunları söyledi: “Türkiye'de reel sektörün borçlarının yarıya yakını yabancı para cinsindedir. Türkiye, reel sektörün sahip olduğu bu risk nedeniyle Meksika ve Endonezya ile birlikte küresel finans piyasalarındaki dalgalanmalardan en çok etkilenen üç ülkeden birisi. Bu noktada çok önemli bir işbirliğine ihtiyacımız var.”

Bir tek evladımızın canı, ekonomi dahil her şeyden önemli

İSTANBUL (İHA)- İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'nda yaptığı konuşmada, özel sektörün omuzlarındaki yaklaşık 280 milyar dolarlık borcun dikkate alınarak finansal istikrarı daha da bozacak siyasal istikrarsızlıktan kaçınılması gerektiğine dikkat çekti. Sanayi ve ekonomiye ilişkin güncel konuların ele alındığı **İstanbul Sanayi Odası** (İSO) Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı, Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin katılımı ile gerçekleştirildi. Toplantının açılış konuşmasını İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'nin barış ve huzurunu bozmaya yönelik kışkırtıcı hamlelere tanıklık edilen bir dönemden geçildiğine dikkat çekerek, "Tüm şehitlerimizi Allah'tan rahmetle anıyoruz. Yaşadığımız terör saldırıları ve tahriklerin amacına ulaşamayacağına inanıyoruz. Bir tek evladımızın dahi canı söz konusu olduğunda ekonomi dahil her şey tabii ki geri planda kalır. En önemlisi vatandaşlarımızın can güvenliğidir. Kamu düzenini sağlamaya çalışırken toplumsal bağlarımızı zayıflatacak tutum ve davranışlardan kaçınılmalıdır. Bu kritik süreçte, demokrasiye olan inancımızı kaybetmeden, birbirimizi ötekileştirmek yerine

anlamaya çalışarak toplumsal barış ve bütünlüğümüzü korumaya her zamankinden daha fazla gayret etmeliyiz" dedi.

TÜRKİYE KÜRESEL DALGALANMALARDA ETKİLENE İLK ÜÇ ÜLKEDEN BİRİ

Türkiye ekonomisinin en önemli sektörünün sanayi olduğunu vurgulayan Bahçivan, özel sektörün omuzlarındaki yaklaşık 280 milyar dolarlık borcun dikkate alınması ve finansal istikrarı daha da bozacak siyasal istikrarsızlıktan kaçınılması gerektiğine dikkat çekti. Bahçivan, "Türkiye'de reel sektörün borçlarının yarıya yakını yabancı para cinsindedir. Türkiye, reel sektörün sahip olduğu bu risk nedeniyle Meksika ve Endonezya ile birlikte küresel finans piyasalarındaki dalgalanmalardan en çok etkilenen üç ülkeden birisi. Bu noktada çok önemli bir işbirliğine ihtiyacımız var. Reel sektörü temsil eden bizler ile bankacılık kesimi aynı gemide olduğumu unutmuyarak bu zorlu süreci el birliğiyle yönetme başarısını göstermelidir. Bu başarıyı göstermek zorundayız. Zira reel sektörün borç ödemedeki yaşayacağı zorluklar bankacılık sistemini de doğrudan etkileyecektir" ifadelerini kullandı.

Dolara müdahalenin yanlış olacağına inanıyorum

İSTANBUL (İHA)- Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, **İstanbul Ticaret Odası (İTO)** Başkanı İbrahim Çağlar'ın "Kurdan kaynaklı zararlarımızın karşılanması için, kısa vadeli döviz borcu olan iş adama-na devlet 2,70'ten döviz satışı gerçekleştirsin" talebini pek uygulanabilir görmediğini söyledi. Ekonomi Bakanı Zeybekci, **İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO)** Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'ndaki konuşmasından sonra basın mensuplarının sorularını yanıtladı. **İstanbul Ticaret Odası (İTO)** Başkanı İbrahim Çağlar'ın "Kurdan kaynaklı zararlarımızın karşılanması için, kısa vadeli döviz borcu olan iş adama-na devlet 2,70'ten döviz satışı gerçekleştirsin" önerisi ile ilgili bir soru üzerine, "TL'nin bu derece bizim öngörülerimizin dışında değer kaybetmesi veya Haziran'dan bu güne kadar dolar endeksini oluşturan diğer altı para birimine kıyasladığımızda, dolar karşısında yüzde 7-8 oranında daha fazla değer kaybetmesi tabii ki ekonomimiz ve özel sektörün üzerinde ekstra bir maliyet yaratıyor.

Bu maliyetin telafisi ile ilgili **İTO** Başkanı talebimi reel ekonomi anlamında pek uygulanabilir olarak görmüyorum. Bu bir çeşit dövize müdahale olur. Piyasaya müdahale anlamını taşır. Zaten şu anda TL'nin dolar karşısındaki değer kaybını zaman zaman yanlış anlaşılabilir dahi söylemeye devam ettiğimiz piyasa bumu kendi dinamikleri içinde bir denge yapıp mutlaka oturacaktır. Bunun için müdahale etmemek lazım. Zaten rahatsız eden aşırı kırılmalı olur ve yanlış olacağına inanıyorum"

dedi. Doların yükselmesinin tabii ki enflasyon ve maliyetler üzerinde etkileri olduğunu söyleyen Bakan Zeybekci, "Firmaların yılsonu itibarıyla bilançolarında zarar anlamında yüksek miktarda bazı sonuçlar elde edebilirler ama 7 Haziran seçimlerinin hükümetin kurularak konuşlandırılmamasından kaynaklanan belirsizlik bu süreçte 1 Kasım seçimleri ile daha belirgin bir hedefe doğru gidecektir. Kurun üzerindeki dolar endeksini oluşturan diğer para birimlerinden ayrılan yüzde 7,5-8'lik ekstra bölümün önümüzdeki süreçte kendiliğinden kaybolacağını ve eriyeceğini düşünüyorum" dedi.

Büyümede ihracatın katkısının ne zaman görülebileceği ile ilgili soruya Bakan Zeybekci, "Şu anda ihracatın büyümeye etkisini negatiftir. Yaklaşık olarak yüzde 2 eksi katkısı vardır. Bu 3'üncü çeyrekte eksi katkı hemen hemen 0'a doğru yaklaşacaktır. Rakam anlamında bir şey söylememeye çalışırım ama, 4'üncü çeyrekte beklentimiz ihracatın da büyümeye katkı vermeye başlaması ile inşallah 4'üncü çeyrekte yüzde 4'lerin üzerinde bir büyüme görülecektir" dedi. Zeybekci, bir başka soru üzerine, Türkiye'deki özel sektör, sanayici ve ihracatçının borç baskısında olduğunu söylemenin son derece yanlış olacağını, ama firmaların döviz borçlarını olduğunu söyledi. Gelirleri döviz bazında olup da dövizle borçlanan firmalar varsa bu firmalar için problemin diğer firmalar yaratmadığını ama gelirleri TL borçları döviz olan firmalar için problem olduğunu kaydetti.